

PRESENTACIÓ

Aquest document recull les línies bàsiques d'actualització del Marc d'Actuació dels CREDA que s'està elaborant. La seva finalitat és facilitar la presa de decisions sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb greus dificultats d'audició i/o llenguatge, que interfereix en el seu accés als aprenentatges i comprometen el seu desenvolupament personal i social.

Consta de dues parts:

- Primer bloc: concreta el principal component afectat -comunicatiu i/o lingüístic- i descriu les característiques observables de cada Comportament Lingüístic.
- Segon bloc: concreta el desplegament de cada Comportament Lingüístic (CL) en relació a les diferents variables -de l'alumne/a i del seu entorn- que incideixen en el procés de desenvolupament comunicatiu i lingüístic.

Principis:

- Es situa en la perspectiva de l'atenció logopèdica en el context educatiu, i concreta el seu ventall d'atenció en tres grans àmbits: alumnat i famílies, centres i professorat, zona educativa.
- Es fonamenta en relació al procés de desenvolupament evolutiu de la comunicació i el llenguatge. Valora les competències dels infants i orienta la resposta educativa a partir de les necessitats que les dificultats els generen
- Prioritza la resposta educativa en el marc de l'escola inclusiva dinamitzant els recursos propis del centre i el suport al professorat
- Reserva l'atenció logopèdica d'especialistes dels CREDA en cas que les dificultats lingüístiques i/o comunicatives de l'alumnat els impedeixin l'accés al currículum.

ESQUEMA COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS (CL)

Comportament lingüístic	Aspectes Afectats
A	COMUNICACIÓ
B, C, D, E	LLENGUATGE (discurs, sintaxi, morfologia)
F, G	PARLA (Estructura morfemes: Fonètica, fonologia)
H	CONTINGUT
I	ÚS: Pragmàtica

DESCRIPCIÓ DE COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS (CL)

COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC "A"
No manifesta intencions comunicatives ni amb gest ni amb paraules
DESCRIPCIÓ
• No interacciona • No comparteix acció ni atenció • Puntualment pot fer demanades però únicament per cobrir les necessitats bàsiques. • Si hi ha alguna producció oral és ecològica o cantarelles sense significació comunicativa.

COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC "B"
Manifesta intencions comunicatives amb gest o amb forma lingüística d'una o dues paraules
DESCRIPCIÓ
• Té interès per la comunicació i pot mantenir l'atenció i l'acció conjunta, encara que, a vegades, ho faci de manera inestable i amb pocs torns. • No apareix el verb en funció sintàctica: quan es dona una combinació de dues paraules, el seu ús està regit pel significat del que es vol expressar i no per regles morfosintàctiques. • Parla de les seves rutines (llenguatge vinculat al present immediat) • Aquests paràmetres s'hauran de tenir en compte en qualsevol sistema de comunicació que l'infant utilitzi • En comportaments lingüístics B més evolucionats, s'allarguen les emissions i apareixen més de dos elements.

COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “C”
Manifesta intencions comunicatives amb formes lingüístiques de 3 ó més paraules, amb pocs elements morfo-sintàctics però amb presència de verb.
DESCRIPCIÓ
- Correspon a una etapa en que encara no hi ha noció de morfosintaxi. No obstant, es poden observar paraules gramaticals i flexions, encara poc estables i productives: - Utilitza un repertori restringit de categories gramaticals, amb predomini de paraules significat: noms, verbs, adjectius, i algun relacional. - Hi ha presència del verb, amb formes verbals rudimentàries: infinitius, gerundis i participis; i/o tercera persona del singular del present d'indicatiu i imperatiu. - Cap al final de l'etapa s'observa una progressiva ordenació seqüencial del missatge, comença a aparèixer l'estructura morfològica i sintàctica bàsica, encara que predominin els errors i les omissions sobre els encerts. - Allarga els torns de paraula, manté el tòpic i és contingent. - Si no es comparteix el context comunicatiu costa comprendre el discurs, per part del interlocutor. A nivell de parla -tenint l'etapa de desenvolupament del llenguatge que representa- poden observar errors propis del inici del desenvolupament fonològic.

COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “D”
Manifesta intencions comunicatives amb frases de 3 o més elements mantenint l'estructura correcta, amb presència d'elements morfosintàctics bàsics, encara que amb errors.
DESCRIPCIÓ
- S'expressa bàsicament amb frase simple. - Amplia el repertori de categories gramaticals: nom, verb, adjectiu, adverbis, preposicions i conjuncions, encara que poc variat i amb errors. - Més de la meitat de les produccions apareixen flexionades: - Flexió verbal: Presència de morfemes de nombre, persona i temps (present, passat, futur) amb errors. - Flexió nominal: Presència de morfemes de gènere i nombre amb errors¹ - Concordança correcta de: Det – Nom - Adj / nom - verb² - Comença a produir frases coordinades i alguna subordinada amb errors . (Presència de més d'un nucli verbal). - Informa i explica fets de manera eficaç, tot i que amb alguns errors, omissions o ús poc variat de connectors. (Major participació en la conversa).

¹ Per valorar la flexió nominal com a correcta, cal que utilitzi 2 ó 3 paraules de cadascuna de les categories gramaticals: nom, adjectiu i pronom. No és suficient si només flexiona el gènere

² Per valorar les concordances com a correctes cal que respecti la persona i el nombre.

COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “E”
Manifesta intencions comunicatives amb frases de 4 o més elements mantenint l'estructura sintàctica correcta en les oracions simples i amb presència d'alguns errors en les complexes.
DESCRIPCIÓ
• Utilitza els sintagmes nominal i verbal amb progressiu augment d'elements. • Utilitza un repertori variat de categories gramaticals. • Utilitza frases coordinades i subordinades progressivament complexes (causals, de relatiu, condicionals, temporals, ...) tot i que amb errors en els temps verbals. • Informa i explica fets, passats i futurs, de manera ordenada i elaborada: - Ús de frases amb sentit figurat. - Ús més variat de connectors discursius tot i que amb errors. <i>Observacions</i> * Predomina la correcció sobre l'error a l'hora de construir frases més complexes * Cal valorar la idoneïtat de la intervenció logopèdia en alumnat sense importants dificultats d'audició.

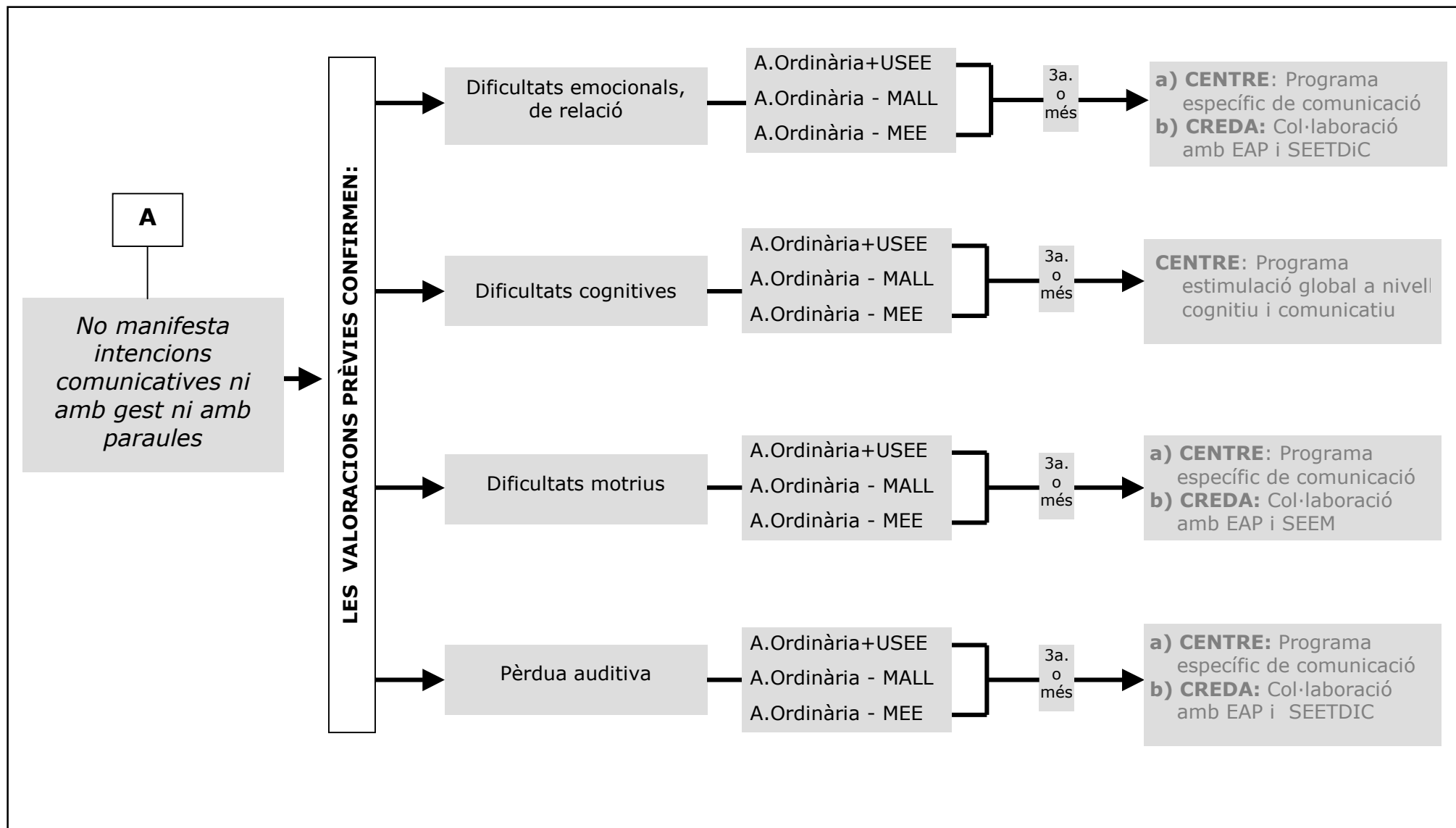
COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “F”
Afecta únicament a l'aspecte fonològic del llenguatge i es concreta amb una parla intel·ligible amb presència d'algunes de les següents característiques: a) Presència sistemàtica d'un sol fonema consonàntic i, per tant, manca de contrastos. b) Manca de patró fonològic amb variabilitat en la producció d'una mateixa paraula. c) Presència de processos inusuals o idiosincràtics rarament existents en el desenvolupament normal.
DESCRIPCIÓ
• Habitualment es tracta de trets fonològics propis de l'adquisició més inicial (oclusivitat o nasalitat i sons vocàlics) . • Sovint presenta un ventall vocàlic molt reduït, generalment amb presència de /a/ /o/. • No necessàriament segueix la pauta evolutiva dels punts d'articulació (anterior-dental-posterior). • No hi ha estabilitat dels errors, per manca de consciència dels trets fonològics,. • Dificultat de comprensió per al interlocutor, i per observar el patró que utilitza. • Presència de processos inusuals o idiosincràtics que no responen a les aproximacions pròpies del procés d'adquisició normatiu. • Alteracions de l'estructura de la paraula, en l'ordre de les síl·labes o els fonemes. <i>Observacions</i> * És difícil determinar la presència d'elements morfològics i sintàctics tot i que pot realitzar produccions llargues. * Per determinar aquest CL cal disposar d'una mostra prou extensa per diferenciar si es tracta d'un trastorn o d'un procés evolutiu molt retardat.

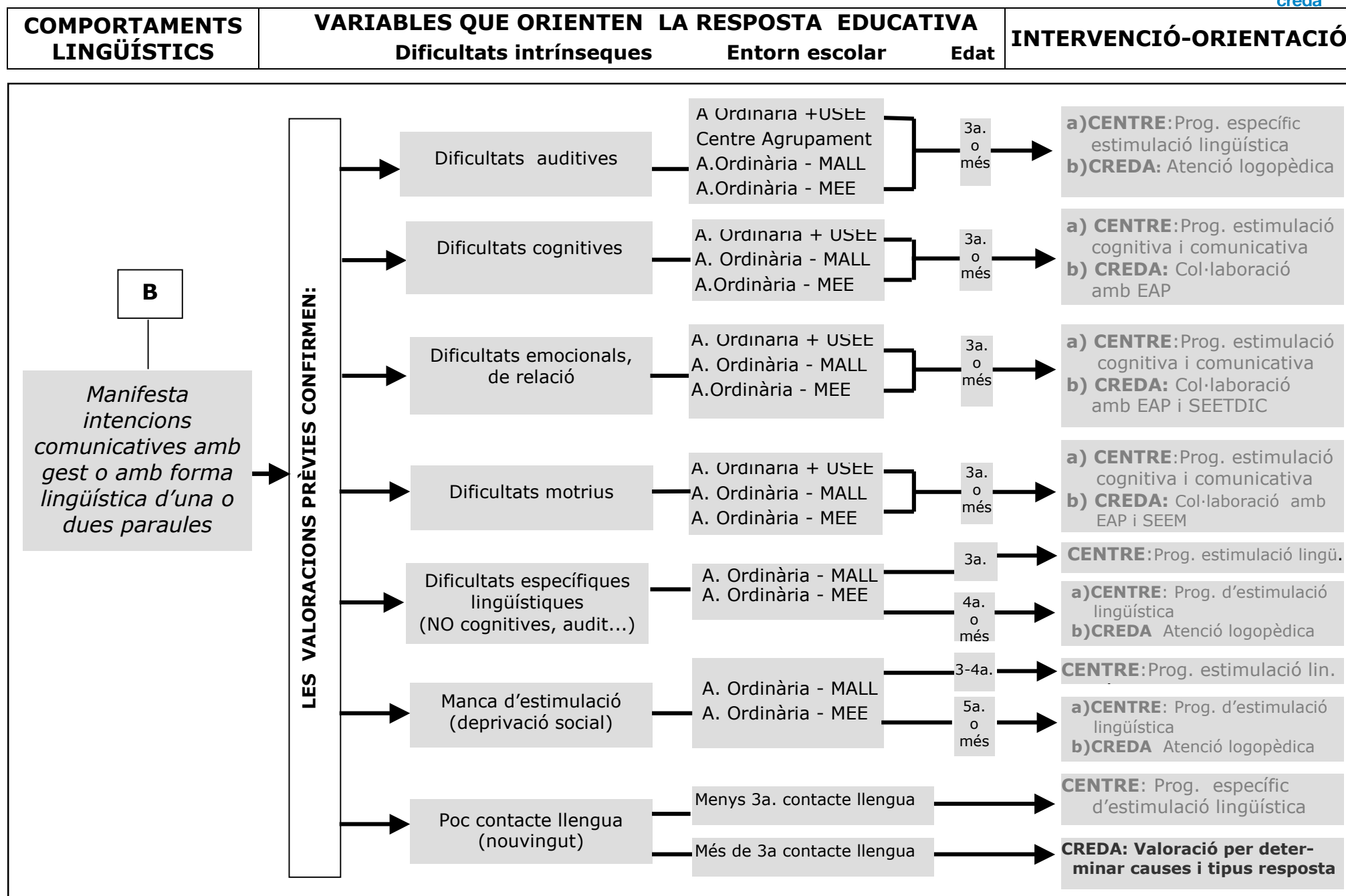
COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “G”
La seva parla presenta força errors amb totes aquestes característiques: - Persistència de processos de simplificació normals més enllà de l'edat corresponents. - Desajustaments cronològics. Presència de processos de simplificació més primerencs amb d'altres més tardans. - Dificultats amb l'estructura sil·làbica en paraules llargues.
DESCRIPCIÓ
- Alumnat amb parla molt retardada per l'edat però no desviada. - Es tracta d'errors que responen als ajustaments típics que fan els nens i nenes en el procés d'adquisició. - Per determinar el grau d'allunyament de la pauta evolutiva, veure quadre adjunt. <i>Observacions</i> * Si presenta una de les característiques descrites, i no les tres, no es considera Comportament Lingüístic “G”.

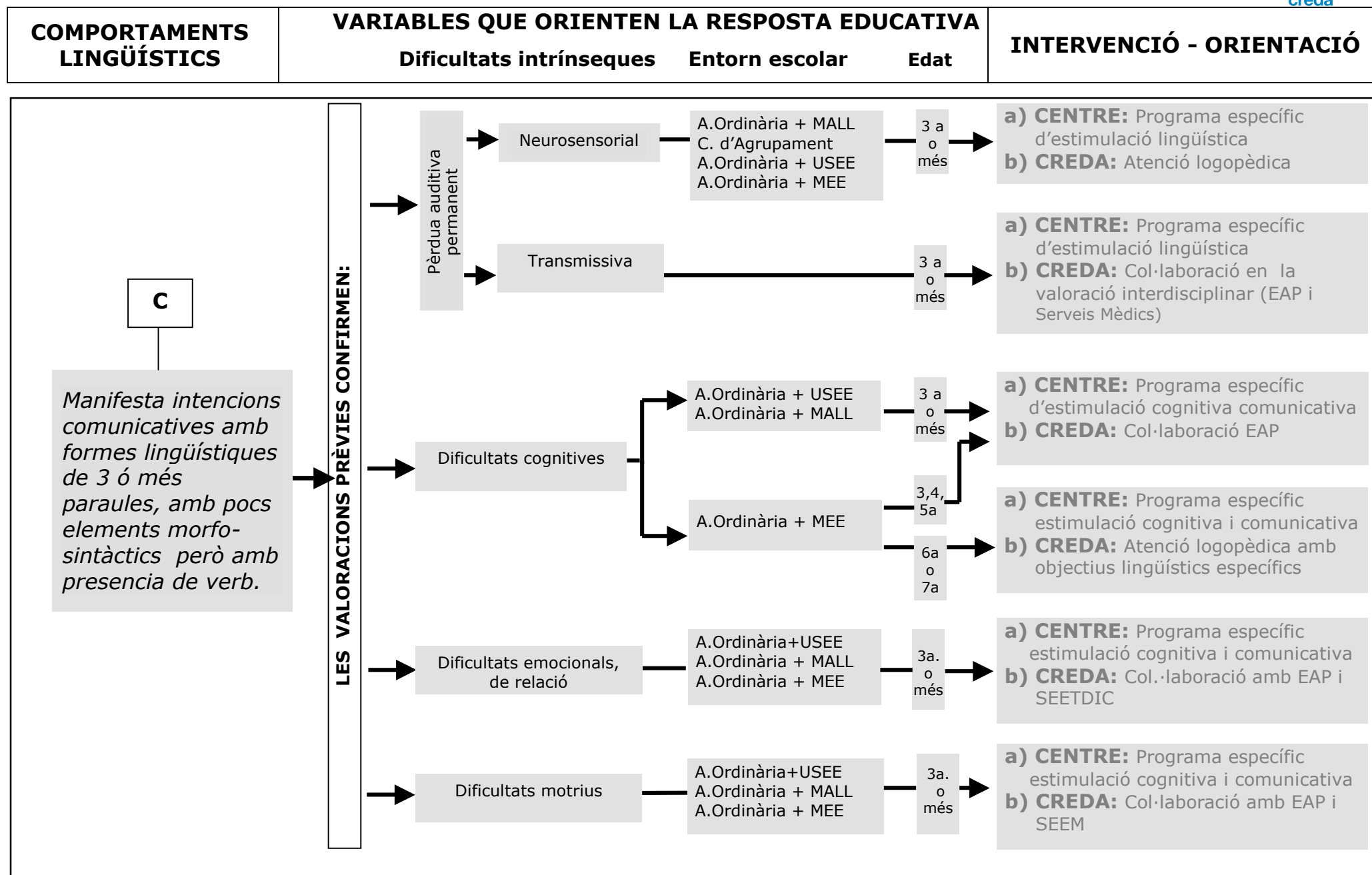
COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “H”
El seu llenguatge es caracteritza per l'ús de paraules concretes, referides a entitats observables, accions i atributs, amb pocs termes que indiquen espai i temps
DESCRIPCIÓ
- Es caracteritza per l'ús de vocabulari restringit amb molt termes deíctics, dificultats per nomenar categories i utilitzar termes espacials i temporals. - L'estructura morfològica i sintàctica bàsica és correcta. - El baix desenvolupament del seu llenguatge està estrictament relacionat amb el baix nivell de coneixements, experiències viscudes, baixa estimulació etc. - Dificultats en la cohesió i coherència del discurs: - Omissió d'informació bàsica. - Desordre en la situació de fets en el temps.

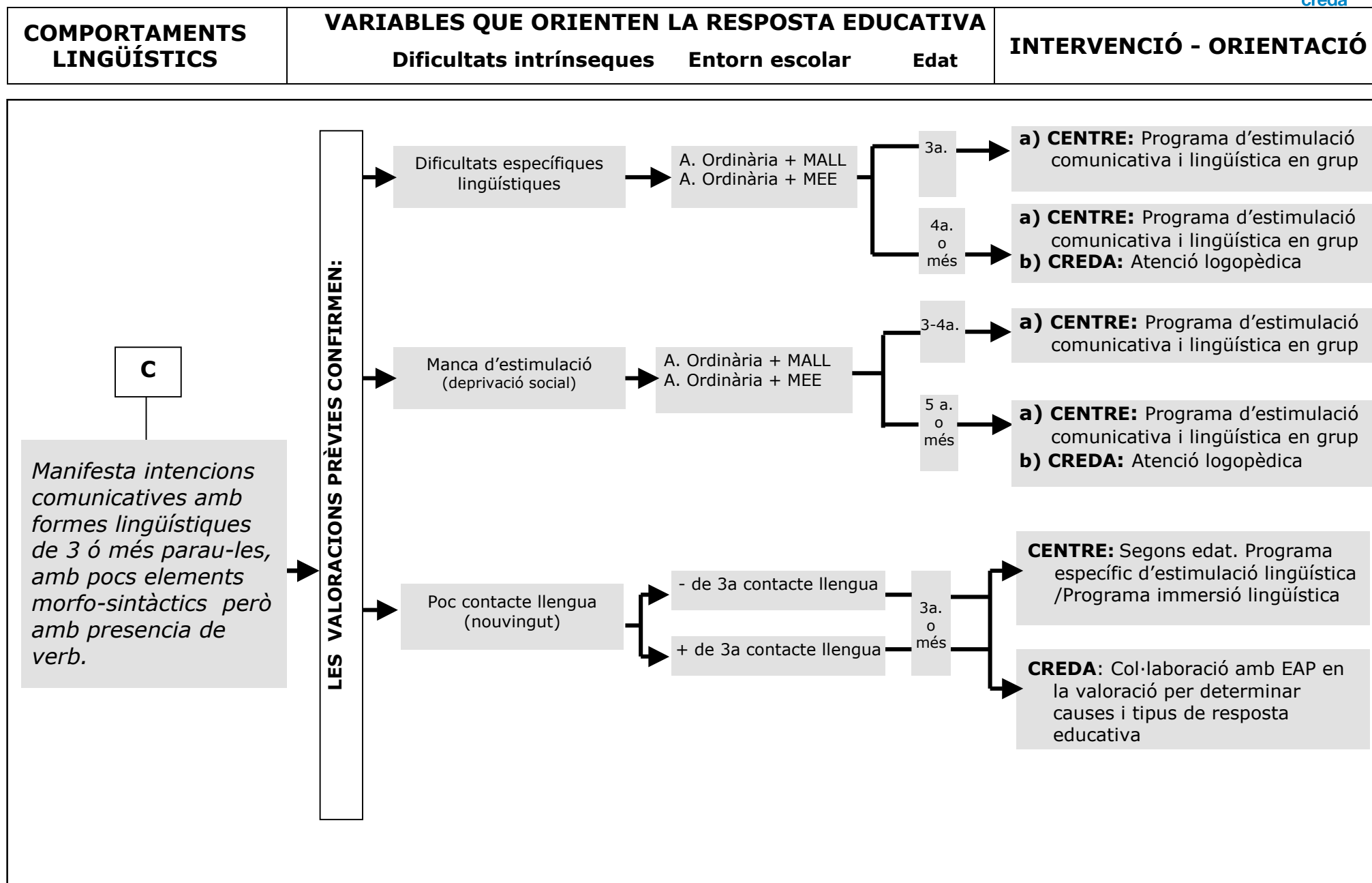
COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC “I”
Mostra poques habilitats conversacionals. Les dificultats es manifesten: en la presa de torns, a l'hora de tenir present al interlocutor i en el manteniment del tòpic.
DESCRIPCIÓ
- No manté el tema de la conversa ignorant el que s'ha dit abans. - No sap quan ha d'intervenir. - No pren mai la iniciativa de torn. - Pot comportar alguna dificultat per a fer efectiva la comunicació.

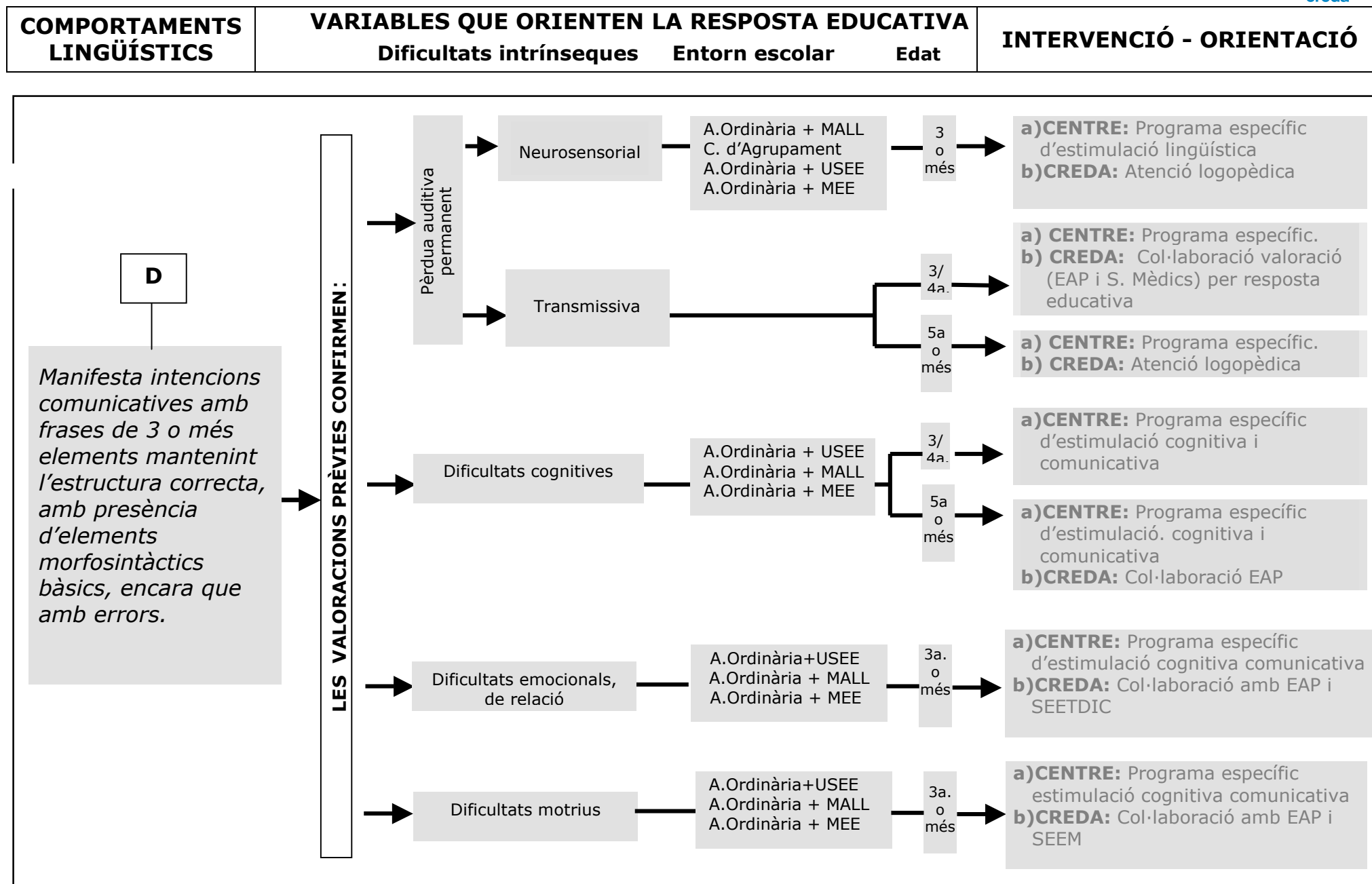
COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPONSA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ-ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

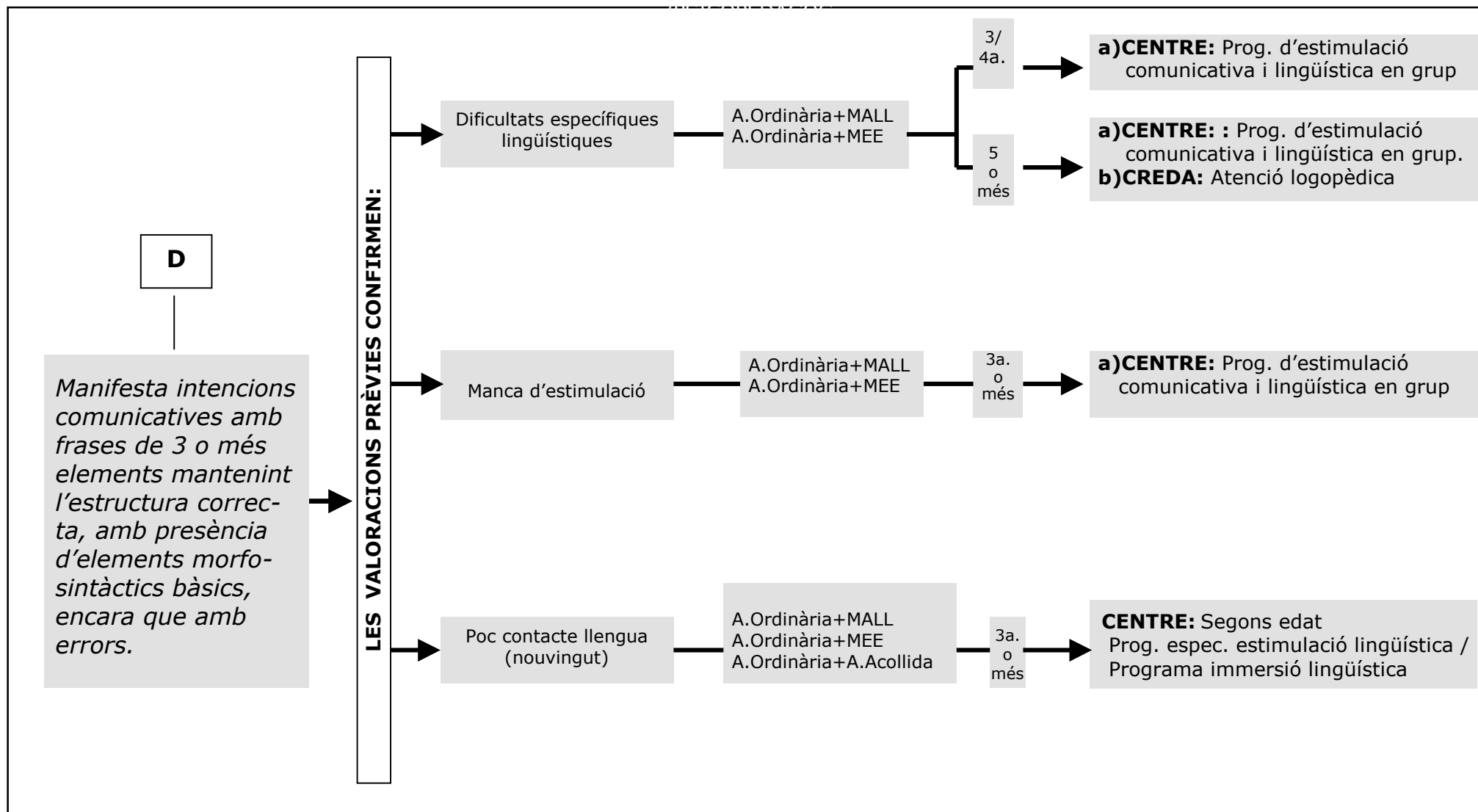

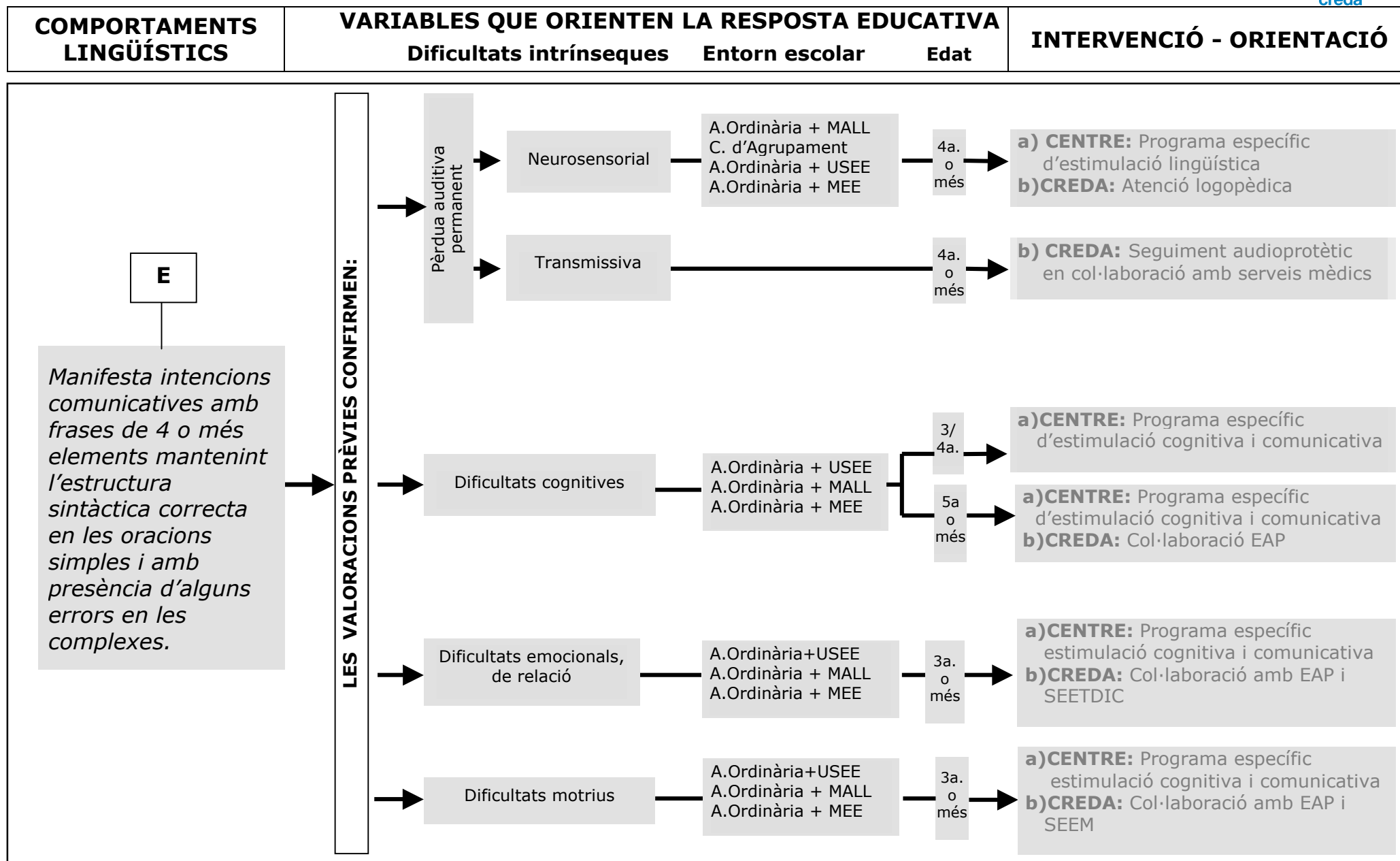

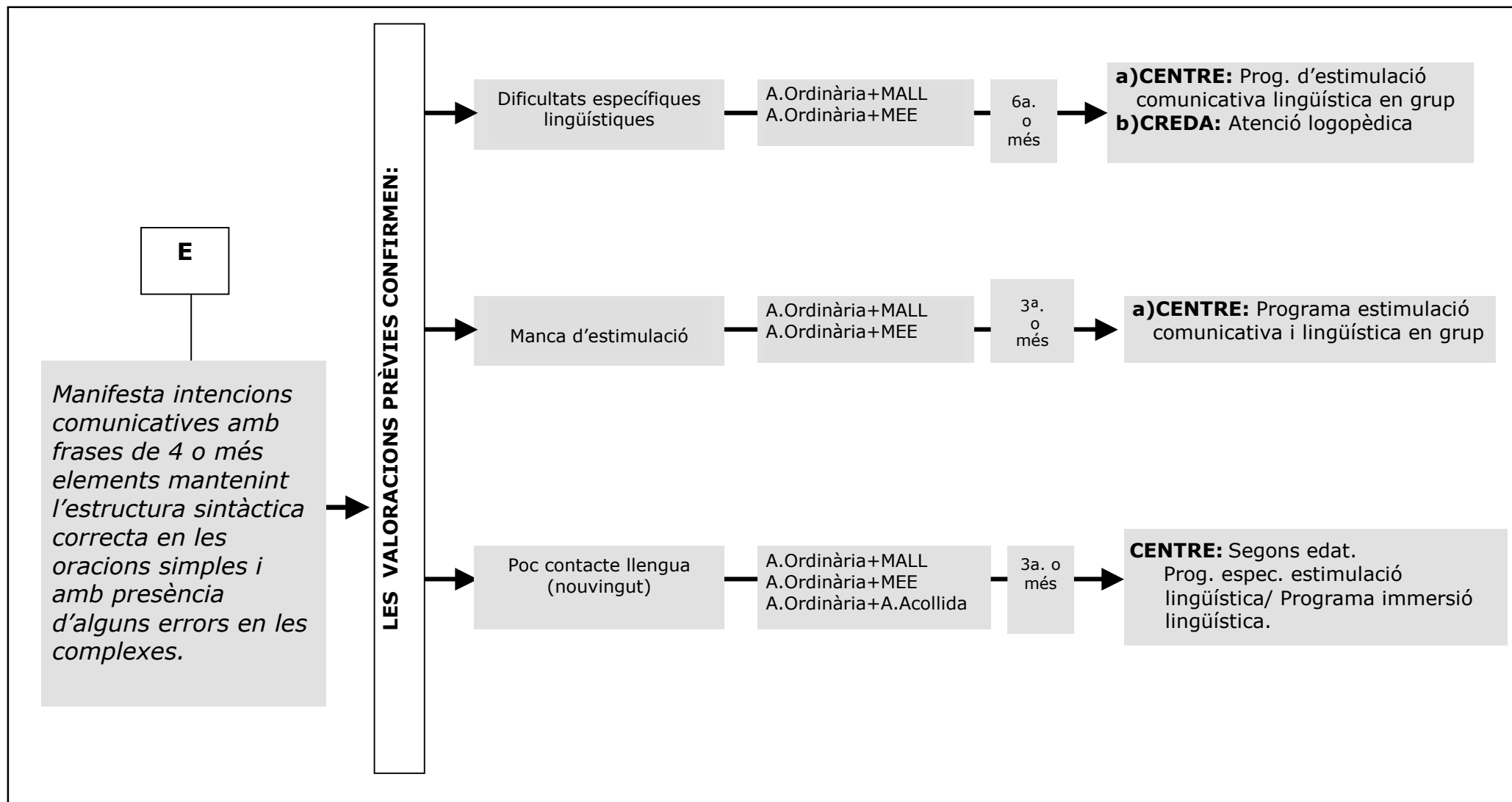

COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPONSA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

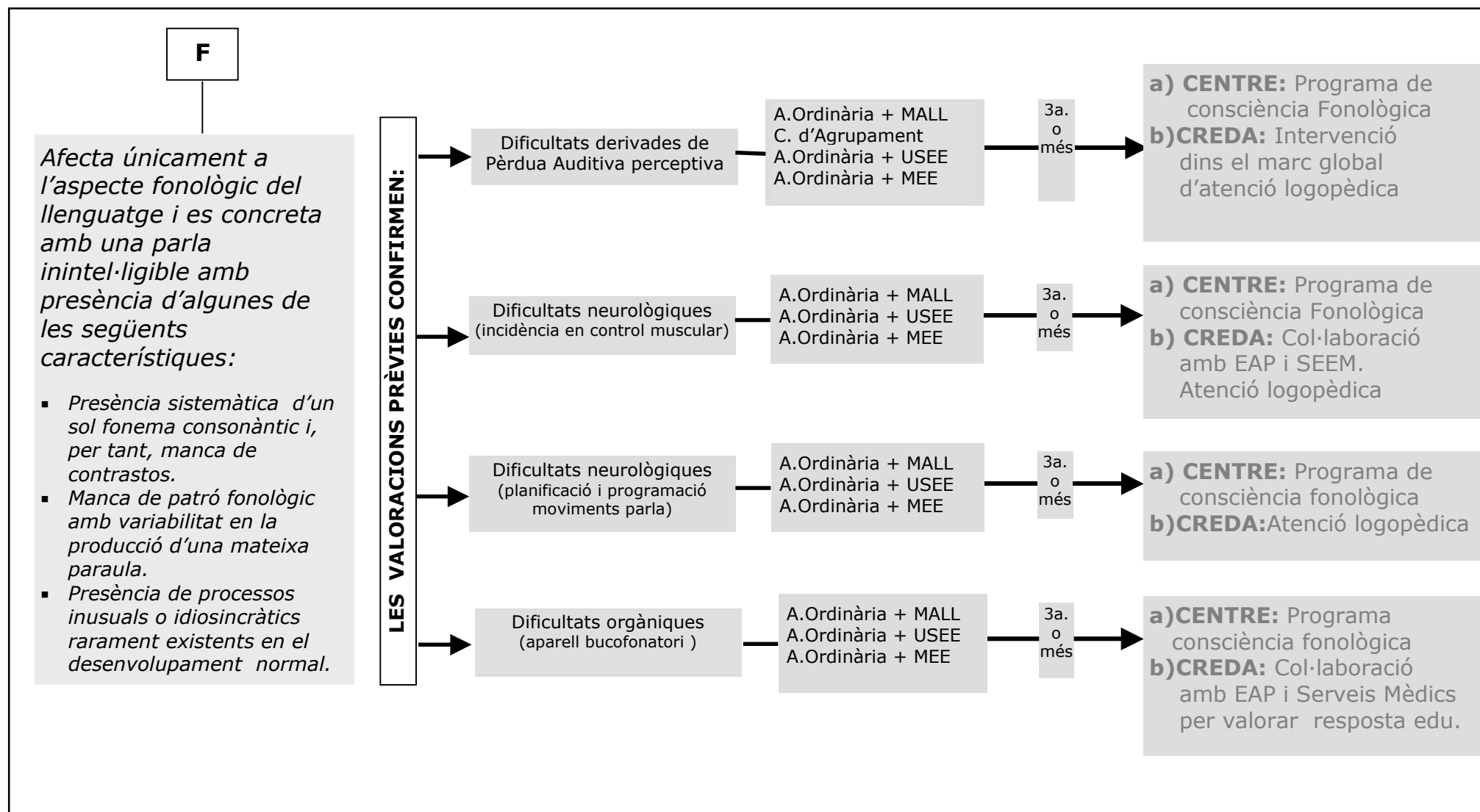

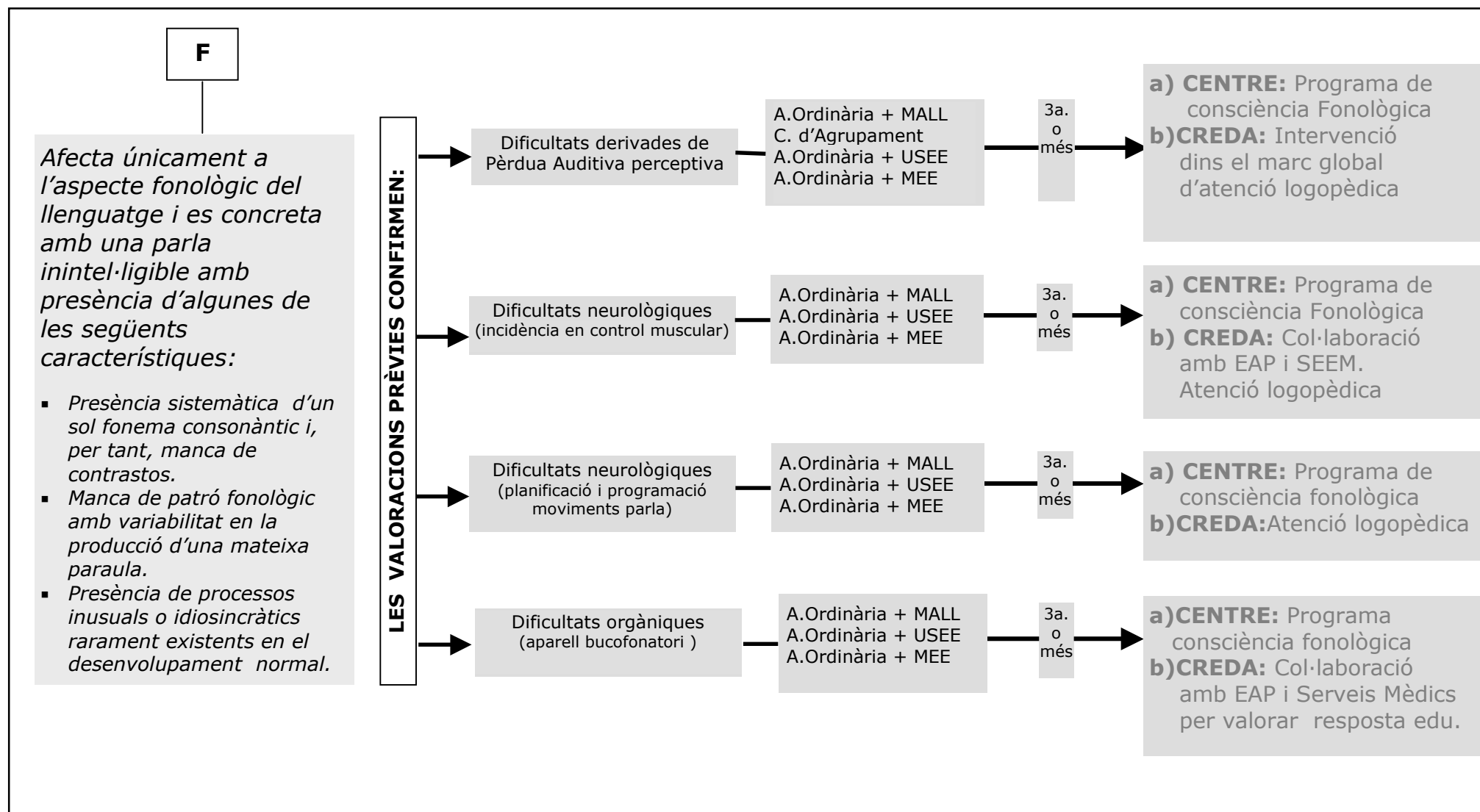
COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPONSA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

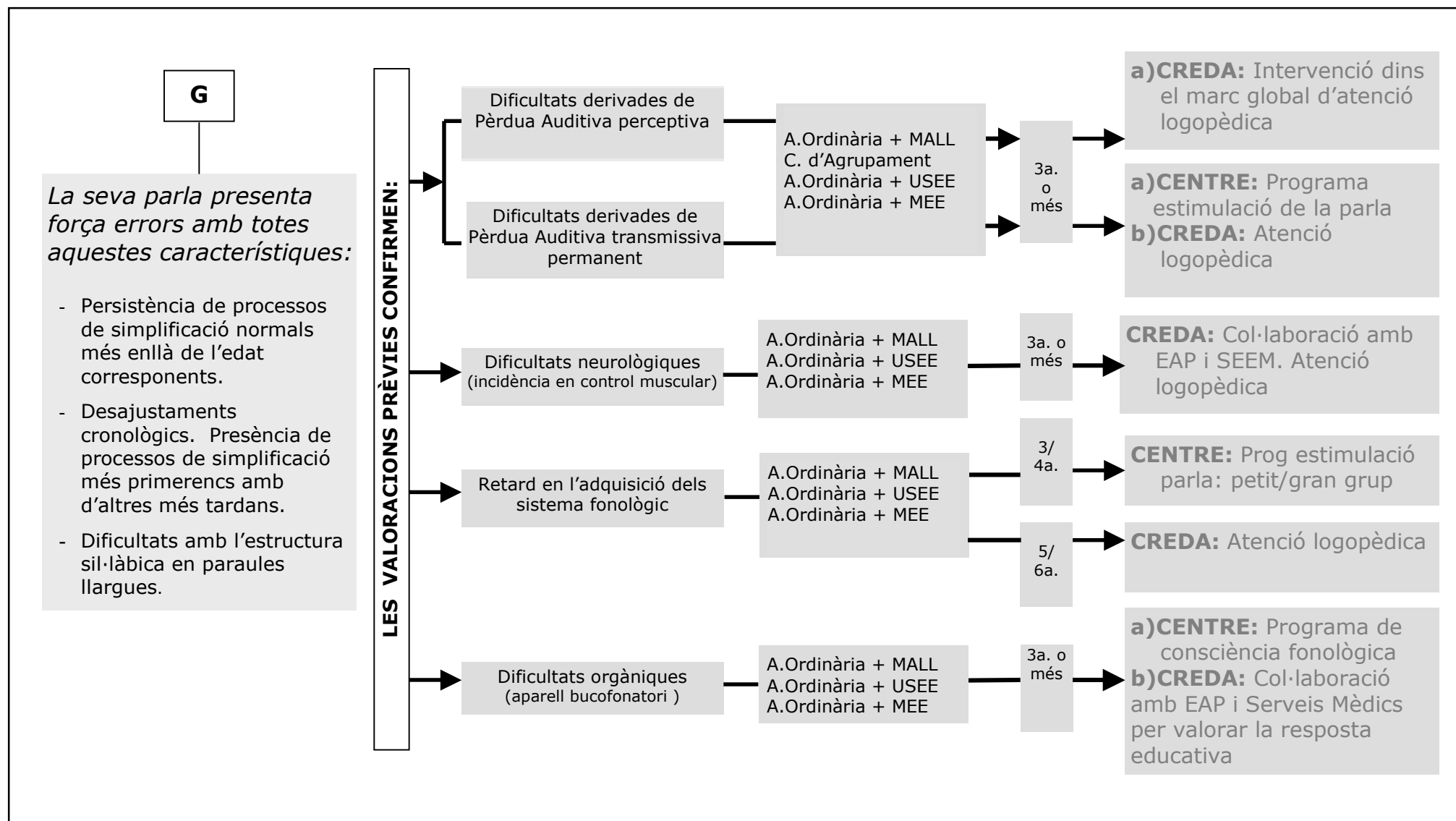
COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPOSTA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

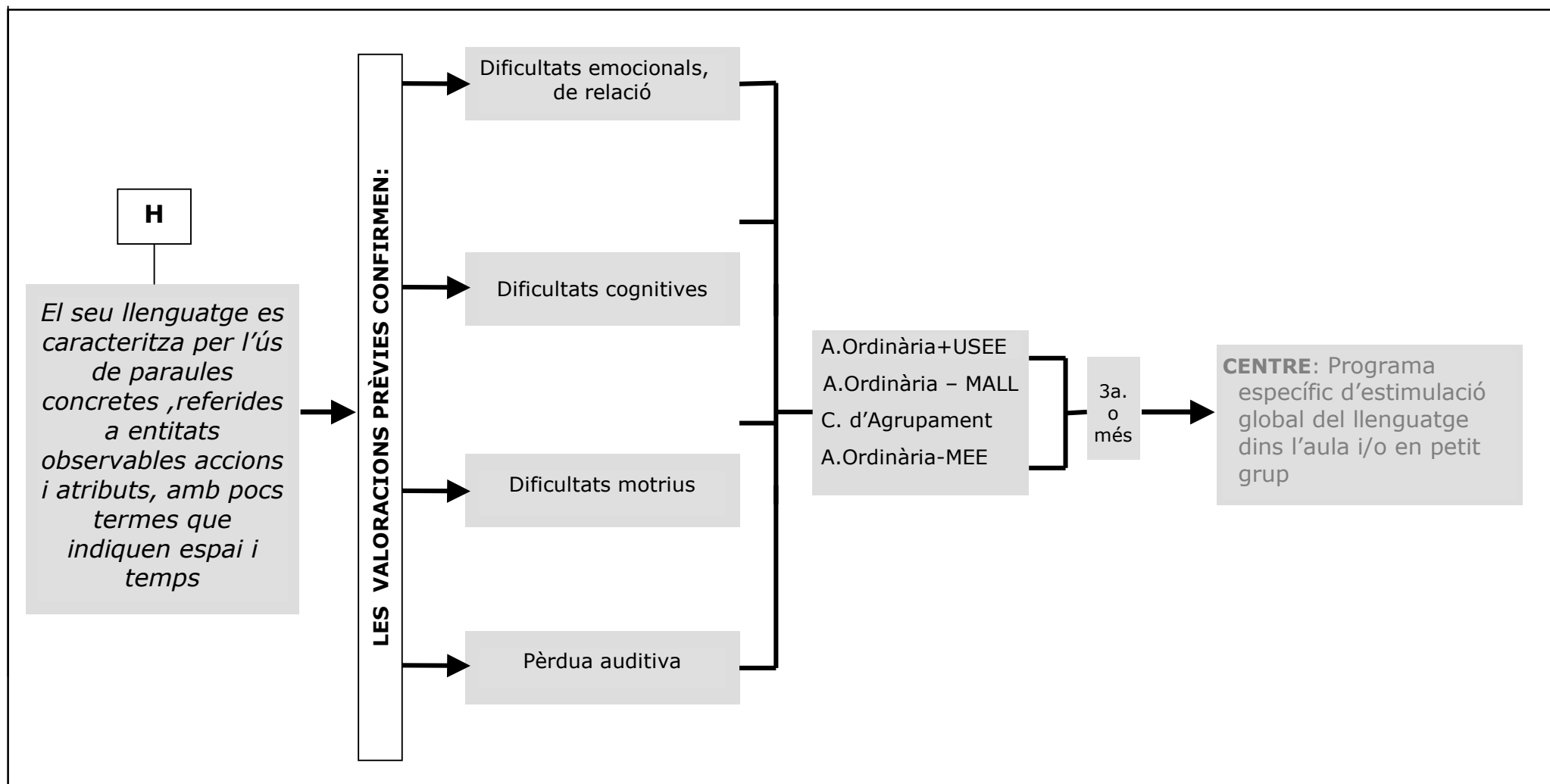
COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPOSTA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPOSTA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPOSTA EDUCATIVA			INTERVENCIÓ-ORIENTACIÓ
	Dificultats intrínseques	Entorn escolar	Edat	

COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICS	VARIABLES QUE ORIENTEN LA RESPOSTA EDUCATIVA Dificultats intrínseques Entorn escolar Edat	INTERVENCIÓ - ORIENTACIÓ
---------------------------	--	--------------------------

